

FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI
MAGISTRAT DR MARSE-ANN FARRUGIA LL.D.

Seduta ta' nhar l-Erbgha, 5 ta' Ottubru 2022

Il-Pulizija
(Spettur Wayne Borg)

vs

Jonathan Ferris

DIGRIET

Il-Qorti,

1. Rat in-nota ta' Dottor Joseph Muscat u Michelle Muscat ipprezentata fis-seduta tal-11 ta' Novembru 2020, fejn talbu sabiex jigu ammessi bhala partijiet offizi f'dawn il-proceduri ai termini tal-Artikolu 410 tal-Kodici Kriminali.
2. Rat id-digriet moghti fil-11 ta' Novembru 2020 minn din il-Qorti, diversament preseduta, fejn laqghet it-talba, minkejja l-oggezzjoni tad-difiza.
3. Rat id-digriet ta' din il-Qorti tat-18 ta' Jannar 2021, fejn ghar-ragunijiet fih premissi:
 1. laqghet it-talba tal-imputat fir-rikors tieghu tas-17 ta' Novembru 2020 u rrevokat *contrario imperio* d-digriet ta' din il-Qorti diversament preseduta, moghti fil-11 ta'

Novembru 2020, fejn laqgħet it-talba ta' Dottor Joseph Muscat u Michelle Muscat biex jigu ammessi bhala partijiet offiċi f'dawn il-proceduri;

2. irrizervat li tiddeciedi dwar din it-talba ta' Dottor Joseph Muscat u Michelle Muscat magħmula fis-seduta tal-11 ta' Novembru 2020 fi stadju ulterjuri.
3. Semgħet ix-xhieda u rat id-dokumenti pprezentati, u l-atti kollha ta' dawn il-proceduri.
4. Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet u tal-avukat difensur tal-konjugi Muscat dwar it-talba tal-istess konjugi Muscat ipprezentata fil-11 ta' Novembru 2020 sabiex jigu ammessi bhala partijiet offiċi f'dawn il-proceduri.

II-FATTI

4. Il-fatti li taw lok għal din it-talba tal-konjugi Muscat mhumiex kontestati bejn il-partijiet, u in succinct huma s-segwenți:
 - i. Fl-20 ta' April 2017, il-Prim Ministru ta' dak iz-zmien, Dottor Joseph Muscat u l-mara tiegħu Michelle Muscat għamlu kwerele lill-Kummissarju tal-Pulizija fejn talbuh jinvestiga *“allegazzjonijiet kalunjużi u ibbazati fuq fabrikazzjoni li qieghdin jidhru fir-Running commentary tas-sinjura Daphne Caruana Galizia u b'dan li llum stess il-Kummissarju tal-Pulizija qieghed jintalab sabiex jinforma lill-Magistrat tal-Għassa sabiex izomm inkjesta “bl-ingenere” [sic] halli jigu ippreservati l-provi ezistenti u jagħti direzzjoni lill-Avukat Generali u l-Kummissarju tal-Pulizija u l-pariri meħtiega skond il-ligi meta l-istess tigi magħluqa, u dan fis-sens illi:
*Il-Prim Ministru jew membri tal-familja tiegħu jew politically exposed persons ohra setgħu kienu nvoluti f'xi forma ta' korruzzjoni u/jew hasil ta' flus kif dettaljat fl-istess artikolu.”*¹*
 - ii. B'rapport verbali magħmul dak-in-nhar stess, u ikkonfermat bil-miktub b'rapport ipprezentat fir-Registru tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) fis-26 t'April 2017, il-

¹ Ara fol. 1504 tal-atti tal-inkjesta Egrant.

Kummissarju tal-Pulizija informa lill-Magistrat Dottor Aaron Bugeja, li kien imissu t-turn tal-ghassa kriminali, illi kien ircieva rapport minghand il-konjugi Muscat fejn kienu talbuh *“jinvestiga allegazzjonijiet li saru mill-gurnalista Daphne Caruna Galizia fin-newsblog taghha f’artikolu intitolat “Declarations of trust in Pilatus Bank safe: Egrant Inc. shares held for Michelle Muscat.*

Illi f’dan l-imsemmi artikolu qed jigi allegat illi fil-bank Pilatus ta’ Ta’ Xbiex, go safe, hemm dokumenti li juru illi l-mara tal-Prim Ministru Michelle Muscat ghandha ishma fi Egrant Inc.

Illi f’dan l-imsemmi artikolu qed jigi allegat illi s-Sinjura Michelle Muscat hija l-Ultimate Beneficial Owner ta’ Egrant Inc., u li l-Prim Ministru jew membri tal-familja tieghu jew Politically-Exposed Persons ohra (u cioe John Dalli, Keith Schembri u Konrad Mizzi setghu kienu involuti f’xi forma ta’ korruzzjoni u/jew hasil ta’ flus, u /jew transazzjonijiet finanzjarji suspettati, provenjenti minn kontijiet ta’ Politically-Exposed Persons mill-Azerbaijan, u dan tramite l-kontijiet Pilatus.”²

- iii. Ghaldaqstant il-Kummissarju tal-Pulizija talab lill-Magistrat Dottor Bugeja sabiex jiftah inkjesta *in genere* sabiex dawn l-allegazzjonijiet jigu investigati u jigu ippreservati d-dokumenti migbura. Il-Magistrat Dottor Bugeja qabel li ghandha tinfetah din l-inkjesta – iktar il-quddiem imsejha ‘l-inkjesta Egrant’.
- iv. Permezz ta’ rikors tal-11 ta’ Jannar 2018, l-imputat, illum ex-manager tat-Taqsima tal-Analizi fi hdan l-FIAU, ppremetta li huwa kellu informazzjoni li setgha jghaddi lill-Magistrat Inkwirenti fil-kors ta’ din l-inkjesta, u talab lill-Magistrat Inkwirenti sabiex jibghat ghalih sabiex jixhed bil-gurament.³
- v. It-talba tal-imputat giet milqugha u gie msejjah biex jixhed l-ghada t-12 ta’ Jannar 2018. Dak in-nhar l-imputat xehed fuq diversi affarijiet li mhux kollha huma rilevanti ghal fini ta’ dawn il-proceduri. Huwa xehed *inter alia* hekk:

² Ara fol. 1502 tal-inkjesta Egrant.

³ Ara fol. 1368 *et seq.* tal-inkjesta Egrant.

“Dak jien kont sibt li kien hemm transfer ta’ miljun minn kont ta’ Leyla ... gie minn barra through Pilatus, as DVA, same day value, 600,000 minnhom ghaddeu ghall-kumpanija Buttardi go New York. Il-kumpanija Buttardi hija kumpanija ta’ Michelle Muscat u Michelle Buttigieg.”⁴

L-imputat qal li din l-informazzjoni ra fil-compliance report li ghamel l-FIAU fuq il-Bank Pilatus, liema rapport gie a konjizzjoni tieghu fil-kors tad-doveri tieghu bhala ufficjal tal-FAIU.⁵ Fil-proces-verbal, il-Magistrat Inkwerenti jghid li hadd mir-rapprezentanti tal-FIAU li telghu jixhdu quddiemu dwar din l-allegata transazzjoni bejn Leyla Aliyeva u s-socjeta Buttardi ma kkonferma din l-allegazzjoni u skont l-istess Magistrat Inkwerenti, f’diversi aspetti x-xhieda taghhom tikkontradici dak li stqarr l-imputat.⁶

- vi. Din l-inkjesta giet maghluqa fl-20 ta’ Lulju 2018, u l-Magistrat Inkwerenti ikkonkluda illi:

“1. Ma nstabx li l-ishma fil-kumpanija Egrant Inc kienu jappartjenu lil Michelle Muscat jew li kienu rikonducibbli lilha jew lil zewgha Dr. Joseph Muscat, jew lil membri tal-familja taghhom;

2. Ma nstabx li Dr. Joseph Muscat, Michelle Muscat, Keith Schembri, Konrad Mizzi jew John Dalli setghu kienu involuti f’korruzzjoni u/jew hasil ta’ flus u/jew tranazzjonijiet finanzjarji suspetti provenjenti minn kontijiet ta’ Politically-Exposed Persons mill-Azerbajgan, u dan tramite kontijiet fil-Bank Pilatus u dan kemm skont kif allegat minn Daphne Caruana Galizia fl-artiklu Declarations of trust in Pilatus Bank safe: Egrant Inc shares held for Michelle Muscat tal-20 t’ April 2017 fis-7:59pm kif ukoll f’dak pubblikat qabel fl-istess jum minn Daphne Caruana Galizia intitolat US\$1.017 million in single transaction from Azerbaijan-owned company to Egrant Inc. fil-4:41pm.”⁷

⁴ Ara fol. 1379 tal-inkjesta Egrant.

⁵ Ara fol. 1378-1381 tal-inkjesta Egrant.

⁶ Ara fol. 1383 tal-inkjesta Egrant.

⁷ Ara fol. 1451 tal-inkjesta Egrant.

- v. Pero l-Magistrat Inkwerenti kien *inter alia* tal-opinjoni li l-Kummissarju tal-Pulizija kellu jinvestiga din l-allegazzjoni maghmula mill-imputat waqt ix-xhieda tieghu u citata iktar il-fuq, stante li mill-provi diretti u dokumentarji migbura fl-inkjesta irrizultalu li hemm *prima facie* gurament falz da parti tal-imputat.⁸
- vii. Waqt l-investigazzjonijiet taghha, il-Pulizija analizzat il-working files tal-FIAU fuq il-Pilatus Bank, inkluz il-compliance report, izda ma setghux isibu transfer ta' miljun Euro minn Leyla Aliyev go kont fil-Pilatus Bank, li minn dawn il-flus l-ammont ta' sitt mitt elf Euro (€600,000) gew trasferiti mill-kont ta' Pilatus Bank lis-socjeta Buttardi fi New York, kif kien allega l-imputat waqt ix-xhieda tieghu fl-inkjesta Egrant.⁹
- viii. Ghaldaqstant, l-imputat gie mharrek permezz ta' citazzjoni sabiex jidher quddiem din il-Qorti mixli li fit-12 ta' Jannar 2018 halef il-falz quddiem il-Magistrat Inkwerenti fl-inkjesta Egrant dwar investigazzjonijiet u analizi maghmula mill-F.I.A.U.

Kunsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

- 5. Dan id-digriet huwa limitat ghat-talba tal-konjugi Muscat li jigu ammessi bhala partijiet offizi f'dawn il-proceduri ai termini tal-Artikolu 410 tal-Kodici Kriminali.
- 6. Il-Prosekuzzjoni, filwaqt li ddikjarat li m'ghandha l-ebda oggezzjoni li l-konjugi Muscat jigu ammessi bhala parti offiza f'dawn il-proceduri, irrimettiet ruhha ghad-decizjoni ta' din il-Qorti.¹⁰ Min-naha l-ohra d-difiza qed topponi ghat-talba.
- 7. Il-konjugi Muscat jissottomettu li la darba dawn il-proceduri inbdew wara ordni tal-Magistrat Inkwerenti bhala parti mill-konkluzjonijiet fl-inkjesta Egrant, li giet miftuha wara l-kwerela taghhom tal-20 ta' April 2017, huma ghandhom interess li bhala partijiet offizi, jkunu prezenti matul dawn il-proceduri li qed isiru b'rizultat ta' din l-inkjesta, u dan

⁸ Ara fol. 1474 tal-inkjesta Egrant.

⁹ Ara xhieda tal-Ispettur George Frendo a fol. 29 tal-process u x-xhieda tal-Ispettur Wayne Borg a fol.34 tal-process.

¹⁰ Ara r-risposta tal-Prosekuzzjoni a fol. 16 u fol. 129 tal-process.

ai termini tal-Artikolu 410(4) u (5) tal-Kodici Kriminali.¹¹ Fit-trattazzjoni orali, l-abbli difensur tal-konjugi Muscat issottometta li huma “*kjarament ghandhom kull interess li dak kollu li jirrigwarda l-inkjesta as such ikunu partecipi fih biex jekk jistghu, mhux bil-fors, imma jekk jistghu jaghtu kontribut jaghtuh. U jekk hemm xi affarijiet li jikkoncernawhom lilhom ovvjament ikunu f’qaghda li jirribattuhom ukoll.*”¹² Huwa issottometta ukoll li huma ghandhom interess li jippartecipaw fil-proceduri ta’ kull min b’xi mod ghen biex il-verita ma tohrogx jew ipprova jfixkel li dik il-verita tohrog fl-inkjesta Egrant, li giet miftuha fuq talba tagghom.¹³

8. Is-sottomissjonijiet tad-difiza jistghu jigu sintettizzati hekk:

- (i) Ai termini tal-Artikolu 410 tal-Kodici Kriminali sabiex persuna tidhol bhala parti fi proceduri kriminali trid tkun tikkwalifika parti offiza u ma jkollhix biss merament interess fil-proceduri. Mhux kull min ghandhu interess fil-proceduri kriminali jista’ jitqies parti offiza.
- (ii) Ir-reat ta’ spergur li bih huwa mixli l-imputat huwa wiehed mid-delitti kontra l-amministrazzjoni tal-gustizzja, u ma jistghax ikun hemm parti offiza fil-kontest ta’ tali delitt.
- (iii) L-imputat qed jigi mixli ta’ spergur fil-kontest ta’ inkjesta Egrant – li kienet inkjesta *in genere*. Il-funzjoni primarja ta’ inkjesta *in genere* hija dik li tippreserva l-provi, u inkjesta *in genere* ma tiddeciedix jekk xi persuna hija hatja jew le ta’ xi reat kriminali. Ghalhekk il-konjugi Muscat la jistghu jitqiesu li ghandhom interess f’dawn il-proceduri u lanqas li huma partijiet offizi.
- (iv) Il-konjugi Muscat ma ressqu l-ebda prova li sofrew xi dannu konsegwenza tal-allegat spergur tal-imputat.

9. Il-Qorti se tibda billi tikkunsidra jekk il-konjugi Muscat jikkwalifikawx bhala partijiet offizi o meno ai termini tal-Artikolu 410 tal-Kodici Kriminali. Ghall-ahjar intendiment ta’ dan id-digriet, din il-Qorti thoss li huwa opportun li tirriproduci dan l-artikolu fl-intier tieghu.

¹¹ Ara r-risposta tal-konjugi Muscat a fol. 18 tal-process.

¹² Ara fol. 129 tal-process.

¹³ Ara fol. 133 tal-process.

“410. (1) Fil-każijiet li fihom l-Avukat Ġenerali jew il-Pulizija Eżekuttiva taġixxi fuq kwerela tal-parti offiża, il-kwerelant jista’ jkun preżenti waqt is-smiġħ tal-kawża, jista’ jkun assistit minn avukat jew prokuratur legali, jista jagħmel eżami jew kontro-eżami lix-xhieda u jgħib, biex isahħaħ l-akkuża kull prova oħra li l-qorti jkun jidhrilha li tista’ tingieb skont il-liġi.

(2) Meta l-kwerelant għandu jinstama’ taħt ġurament, ix-xiehda tiegħu għandha tittiehed qabel dik tax-xhieda l-oħra tal-prosekuzzjoni, barra minn meta, fil-fehma tal-qorti, jinħass il-bżonn wara, f’xi waqt ieħor tal-kawża jew meta dik ix-xiehda tiġi mitluba mill-imputat f’kull waqt li jkun tal-kawża, jew meta l-qorti jidhrilha li hu sewwa li tbiddel l-ordni tal-provi. Il-Pulizija u l-parti offiża jistgħu jkunu assistiti minn avukat jew prokuratur legali.

(3) Fil-każijiet ta’ proċeduri magħmulin mill-Pulizija ex officio, il-Pulizija u l-parti offiża jistgħu jkunu assistiti minn avukat jew prokuratur legali, illi jista’ jagħmel eżami u kontro-eżami lix-xhieda, igħib provi u jagħmel, sabiex isahħaħ l-akkuża, kull osservazzjoni oħra li l-qorti jidhrilha li tista’ ssir skont il-liġi. Il-parti offiża tista’ tkun preżenti fil-qorti waqt is-seduti.

(4) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (3) u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (6), parti offiża li jkollha interess li tkun preżenti matul proċeduri magħmulin mill-Pulizija jkollha l-jedd li tikkomunika dak l-interess lill-pulizija billi tagħti l-partikolaritajiet tagħha flimkien mal-indirizz fejn tkun toqgħod u malli jsir dan dik il-parti offiża għandha tiġi notifikata b’avviż li jkun fih id-data, il-post u l-ħin tal-ewwel smiġħ f’dawk il-proċeduri u jkollha l-jedd li tkun preżenti fil-qorti matul dak is-smiġħ u matul kull smiġħ ieħor li jiġi wara wkoll jekk tkun xhud.

(5) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (3) u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (6), persuna li ma tiġix notifikata bl-avviż imsemmi fis-subartikolu (4) u li tkun qed tippretendi li hi parti offiża tista’ titlob lill-Qorti li tiddaħħal fil-proċeduri bħala parti offiża u jekk il-pretensjoni tagħha li hija parti offiża tintlaqa’ mill-qorti, minn dak il-waqt ’il quddiem dik il-persuna jkollha l-jedd li tkun preżenti matul kull smiġħ li jiġi wara wkoll jekk tkun xhud.

(6) Jekk l-avviż tad-data tal-ewwel smiġ ma jiġix notifikat lill-parti offiża wara li jkun sar tentattiv għaldaqshekk, jew jekk għal xi raġuni li tkun parti offiża tonqos milli tidher waqt xi seduta, dan ma għandux jipprekludi lill-qorti milli tipproċedi bis-smiġ tal-każ jew tal-kumpilazzjoni sakemm dawn jiġu konklużi.”

10. L-ewwel tlett subincizi ta’ dan l-Artikolu 410 gew introdotti bl-Att VIII tal-1909 u emendati bl-Att VI tal-1930, u marginalment bl-Att XXVIII tal-2021. L-emendi li saru fis-sena 2021 ma jaffettwawx il-meritu tal-kwistjoni odjerna. Is-subincizi (4), (5) u (6) ta’ dan l-Artikolu gew introdotti bl-Att III tal-2002.
11. Ghalkemm fit-trattazzjoni, l-avukat difensur issottometta li l-konjugi Muscat qed jagħmlu t-talba tagħhom ai termini tas-subincizi 4 u 5 tal-Artikolu 410, mill-atti ma jirrizultax li l-konjugi Muscat ikkomunikaw lill-Pulizija l-interess tagħhom li jidhru bhala partijiet offiżi f’dawn il-proċeduri billi taw lill-pulizija il-partikolaritajiet tagħhom u lanqas ma jirrizulta li l-Pulizija innotifikawhom bhala l-partijiet offiżi b’avviż tal-ewwel smiġ f’dawn il-proċeduri ai termini tas-subinciz (4) tal-Artikolu 410.
12. Ghaldaqstant, huwa car li t-talba tal-konjugi Muscat tista’ tigi biss ikkunsidrata bhala talba magħmula taht is-subinciz (5) tal-Artikolu 410. Fil-fatt, fl-ewwel seduta ta’ dawn il-proċeduri, u cioe dik tal-11 ta’ Novembru 2020, il-konjugi Muscat ipprezentaw nota fejn talbu lill-Qorti tammettihom bhala partijiet offiżi – cioe segwew il-proċedura kontemplata fis-subinciz (5) tal-Artikolu 410.
13. Kif diga inghad, dan is-subinciz (5) gie introdott bl-Att III tal-2002. Waqt id-diskussjonijiet fil-Kamra tad-Deputati dwar l-abbozz ta’ ligi li kien jikkontjeni *inter alia* l-emendi proposti għal Artikolu 410, il-Ministru Tonio Borg, li kien qed jippilota din l-abbozz, qal hekk:

“Għall-ewwel darba l-vittma tar-reat, minkejja li tkun xhud tal-prosekuzzjoni, se tkun tista’ tkun preżenti matul il-proċeduri kriminali kollha.

Hawnhekk ma rridux nikkumplikaw l-affarijiet iż-żejjed għall-pulizija u allura qegħdin ngħidu li mhux se nagħmlu definizzjoni ta’ injured party imma se nħalluh kif inhu llum. Illum jeżisti l-konċett ta’ injured party fil-Kodiċi Kriminali pero’ m’hemmx definizzjoni tiegħu u se ngħidu li l-qorti tapplika dik id-definizzjoni ta’ x’inhu injured party. Huwa

ovvju li min jinsteraqflu xi ħaġa jew min jaqla' daqqa ta' ponn ikun injured party u jkollu d-dritt li jgħid li serquh.

Mr Chairman, hawnhekk m'ahniex naghtu definizzjoni ta' l-injured party ghaliex din diga` teżisti bhala konċett fil-Kodiċi Kriminali u se nhalluha fid-diskrezzjoni tal-qorti biex tiddeċiedi hi.

Pero` d-drafting innifsu ma sarx abbażi ta' xi mudell partikolari, għalkemm dan jeżisti f'għurisidizzjonijiet oħrajn li jgħidu li x-xhud għandu ikollu d-dritt li joqgħod hemmhekk."¹⁴ (sottolinear ta' din il-Qorti).

14. Minn dan id-diskors, jemergu zewg fatti. L-ewwelnett li l-emendi li saru fl-2002 għall-Artikolu 410 tal-Kodiċi Kriminali ma sarux abbażi ta' xi mudell partikolari ta' xi ligi barranija, imma huma prodott tal-legislatur Malti. Fit-tieni lok li l-legislatur konxjament ma riedx jagħti definizzjoni tal-kuncett tal-‘parti offiza’ (jew ‘injured party’ fit-test Ingliż), izda ried li dan il-kuncett jibqa’ kif kien qed jigi sa dak in-nhar interpretat mill-Qrati, u fi kwalunkwe kaz, l-interpetazzjoni ta’ dak il-kuncett tibqa’ fid-diskrezzjoni tal-Qorti, tenut kont tac-cirkostanzi kollha tal-kaz.
15. Effettivament qabel l-emendi tal-2002, parti offiza diga kellha d-dritt li tippartecipa fil-proceduri tramite l-avukat difensur tagħha ai termini tal-ewwel tlett subincizi tal-Artikolu 410. L-emendi tal-2002 taw id-dritt addizzjonali lill-parti offiza tkun prezenti in awla matul il-proceduri kriminali kollha.
16. Ghalkemm din il-Qorti fittxet estensivament għal xi digriet jew sentenza mogħtija mill-Qrati tagħna li fiha gie definit il-kuncett ta’ ‘parti offiza’, kemm qabel kif ukoll wara l-emendi tal-2002, din it-tfittxija irrizultat fin-negattiv.
17. In oltre, kif inhu risaput, fil-proceduri kriminali fejn il-Prosekuzzjoni titmexxa mill-Pulizija *ex officio*, il-parti offiza li tigi ammessa bhala parti fil-proceduri kriminali hija hafna drabi imsejha wkoll fil-prattika bhala l-‘parti civili’, ghalkemm il-Kodiċi Kriminali imkien ma jsemmi it-terminu ‘parti civili’. Fid-dritt penali Taljan, il-kuncett tal-parti civili

¹⁴ Ara Laqgħa Numru 115 tal-Kumitat Permanenti għall-Konsiderazzjoni tal-Abbozzi tal-Ligijiet mizmuma fis-27 ta’ Novembru 2001.

huwa ben distint minn dak tal-parti offiza, fejn iz-zewg kuncetti huma trattati diversament mill-Kodici ta' Procedura Penali Taljan.¹⁵ Pero, din il-Qorti ma tarax il-htiega li tidhol f'din id-distinzjoni ghal fini ta' dan id-digriet, stante li l-Kodici Kriminali Malti jittellem biss fuq il-parti offiza, u mhux fuq il-parti civili.

18. Fil-fatt fis-sentenza **Il-Pulizija vs Paul Cauchi** deciza fis-16 ta' Mejju 1997 – u ghalhekk qabel l-emendi introdotti fl-2002 - il-Qorti tal-Appell Kriminali (sede Inferjuri)¹⁶ irriteriet hekk b'riferenza ghall-Artikolu 410(3) tal-Kodici Kriminali:

“Huwa a bazi ta' din id-disposizzjoni li wiehed komunement jittellem fuq il-“parti civili” f'kawzi kriminali fejn il-prosekuzzjoni tkun qed titmexxa mill-pulizija. ... Din id-disposizzjoni semplicement taghti d-dritt lil terza persuna li ma hijiex parti fil-proceduri li taghmel, permezz tal-avukat jew prokuratur legali li tqabbad, dak li jistghu jaghmlu l-partijiet fil-kawza, purché li dik it-terza persuna tkun tikkwalifika bhala parti leza (jew parti offiza, 'injured party' fit-test ingliz a differenza ta' 'complainant' fis-subartikolu (1) tal-Artikolu 410).” (sottolinear ta' dik il-Qorti).

19. Ghaldaqstant, huwa car li minkejja li fil-gergo legali ta' kuljum, hafna drabi issir riferenza ghall-“parti civili” fil-kuntest tal-Artikolu 410, fil-verita dan fl-ahjar ipotesi mhux legalment preciz, u r-riferenza ghandha tkun ghall-parti offiza – it-terminu li juza l-legislatur – sabiex terza persuna tikkwalifika biex tkun parti fil-proceduri, jew li tippartecipa fihom tramite l-legali taghha, ai termini tal-istess Artikolu 410.

20. Il-qofol tal-kwistjoni li ghandha quddiemha din il-Qorti huwa precizament min ghandu jikkwalifika bhala l-parti offiza ghall-finijiet tal-Artikolu 410 tal-Kodici Kriminali. Wara li qrat u analizzat diversi awturi in materia, din il-Qorti hija tal-opinjoni li l-iktar

¹⁵ Ara **Francesco Antolisei: Manuale di Diritto Privato (Parte Generale)** sittax-il edizioni, Giuffrè 2003 pagna 848: *“Deriva a quanto si e detto che la figura del danneggiato civilmente non coincide con quella del soggetto passivo del reato. Costui non e danneggiato civilmente se non ha subito un danno risarcibile, mentre i congiunti dell'ucciso sono danneggiati civilmente, pur non essendo possgetto passive del reato che e stato commesso.”* Fid-dritt procedurali penali Taljan il-parti civile hija l-persuna danneggata bir-reat li tiddeciedi li tezercita fil-process kriminali, l-azzjoni civili spettanti lilha sabiex tottjeni r-risarciment tad-dannu li tkun soffriet. Din il-procedura specjali hija regolata b'mod dettaljat fil-Kodici ta' Procedura Penali Taljan. Din il-procedura hija aljena ghal procedura penali Maltija, ghalkemm irid jinghad li bl-Att XVI tal-2006 il-Qorti inghatat is-setgha li f'kaz ta' sejbien ta' htija, tikkundanna lill-hati jhallas id-danni materjali li jkun ikkaguna (ara Artikolu 532A tal-Kodici Kriminali) u f'certi kazijiet anke ghal danni morali (ara Artikolu 15A tal-Kodici Kriminali introdott bl-Att XIII tal-2018).

¹⁶ Per Imhallel Vincent De Gaetano.

spjegazzjoni cara, u konformi mal-hsieb ta' din il-Qorti, hija dik li jaghti l-awtur **Francesco Antolisei** fl-opera tieghu **Manuale di Diritto Penale**:

“72. Il soggetto passivo del reato – Per soggetto passivo si intenda la persona offesa dal reato (art. 120 e segg. c.p.): in altre parole, la vittima del reato.

L'accertamento di tale soggetto, che ha notevole importanza ai fini di vari istituti, non sempre è agevole, perché spesso i fatti delittuosi recano danno a più persone. Per esempio, un furto oltre al possessore della cosa rubata, può pregiudicare un creditore dello stesso; un omicidio può produrre danni (e d'ordinario reca) ai parenti dell'ucciso.

Per giungere ad una nozione esatta bisogna seguire, invece, un'altra via; accertare l'interesse che è il vero soggetto della tutela giuridica. Vi sono infatti, interessi che solo eventualmente sono pregiudicati dall'azione delittuosa, ma ve ne è un che deve essere offeso, perché il reato sussista. Il vero oggetto della tutela penale è l'interesse che è legato in maniera indissolubile con la nozione del reato.

Individuato tale interesse, e individuato il soggetto passivo, il quale è titolare dell'interesse medesimo. Il soggetto passivo, pertanto, può definirsi: il titolare dell'interesse la cui offesa costituisce l'essenza del reato. Data questa nozione, appare ovvio – per riferirci agli esempi sopra prospettati – come nel furto non possa considerarsi soggetto passivo l'eventuale creditore del derubato, mentre nell'omicidio soggetto passivo è soltanto l'ucciso e non i congiunti dello stesso, i quali possono anche mancare.

Soggetto passivo può essere l'individuo; può essere altresì un ente giuridico, a cominciare dallo Stato, il quale è soggetto passivo di tutti i reati che offendono i suoi interessi specifici: delitti contra la personalità dello Stato, contra la pubblica Amministrazione, contro l'Amministrazione delle Giustizie.

In un reato vi possono essere più soggetti passivi Ma una molteplicità di soggetti passivi si verifica nei reati che ledono o pongono in pericolo non un solo bene, ma più beni diversi (reati ai quali, a nostro avviso, si confa la denominazione di plurioffensivi), allorché i detti beni appartengano a persone distinte. Ciò si verifica, ad es., nella calunnia (art.368), la quale, mentre offende lo Stato nel suo interesse alla regolare amministrazione

*della Giustizia, lede anche, per necessita di cose, la persona falsamente incolpata*¹⁷
(enfasi tal-awtur).

21. Illum il-gurnata, il-kuncett tal-parti offiza irid ukoll jigi interpretat fid-dawl tad-definizzjoni ta' 'vittma' moghtija fl-Att dwar il-Vittmi tal-Kriminalita 2015 (Kapitolu 539 tal-Ligijiet ta' Malta), li ittraspona d-Direttiva 2012/29/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 fl-ordinament legali Malti, u dan sabiex safejn hu possibbli, tinghata interpretazzjoni olistika tal-kuncett ta' parti offiza u d-definizzjoni ta' 'vittma' fil-Kapitolu 539. Dan ghalieq persuna li tikkwalifika bhala 'vittma' taht dan il-Kapitolu, ghandu wkoll *inter alia* d-dritt taht l-istess Kapitolu, li bhala l-persuna li garrbet il-hsara, tigi notifikata bl-avviz tal-ewwel smigh tal-proceduri kriminali jew ikollha l-istatus ta' parti fil-procedimenti kif previst fl-artikolu 410(4) u (5) tal-Kodici Kriminali.¹⁸

22. L-Artikolu 2 tal-Kapitolu 539 jghid hekk:

“"vittma" tfisser:

(a) persuna fizika li garrbet hsara, inkluż dannu fiziku, mentali jew emozzjonali jew telf finanzjarju, li kien direttament ikkawżat minn reat kriminali inkluż hsara minn attivitajiet terroristiċi;

(b) membru tal-familja ta' persuna li l-mewt tagħha kienet ikkawżata direttament minn reat kriminali u li jkun sofra hsara b'riżultat tal-mewt ta' dik il-persuna.

(ċ) minuri li jkunu xhieda ta' forom ta' vjolenza.”

23. Kjarament, ghal finijiet ta' dan id-digriet huwa l-paragrafu “a” ta' din id-definizzjoni li huwa rilevanti *“persuna fizika li garrbet hsara.”* M'hemmx dubbju li din id-definizzjoni certament hija iktar ristretta mill-kuncett ta' parti offiza fil-Kodici Kriminali, stante li hija biss persuna fizika – a distinzjoni ta' enti guridika jew persuna legali – li tista' titqies bhala vittma ta' reat ghal finijiet ta' dan l-artikolu. Pero, din il-limitazzjoni mhix rilevanti ghall-

¹⁷ **Manuale di Diritto Privato (Parte Generale)** sittax-il edizioni, Giuffre 2003 pagni 187 -189.

¹⁸ Ara t-tieni proviso tal-Artikolu 6 tal-Kapitolu 539 tal-Ligijiet ta' Malta.

finijiet tal-kaz odjern, stante li fil-kaz odjern, il-persuni li qed jitolbu biex jigu ammessi bhala partijiet offizi huma persuni fizici u mhux legali.

24. Sabiex titqies bhala vittma ai termini tal-Kapitolu 539, huwa necessarju wkoll li l-persuna fizika tkun “*garrbet hsara*” inkluz dannu fiziku, mentali, emozzjonali jew telf finanzjarju, kawza diretta tar-reat. Fl-opinjoni ta’ din il-Qorti, l-effett Prattiku ta’ din id-definizzjoni ta’ “vittma” safejn tikkoncerna persuna fizika, huwa identiku ghall-effett Prattiku tal-kuncett tal-parti offiza, ghax filwaqt li persuna li tippretendi li tkun vittma ai termini tal-Kapitolu 539 trid tipprova li “*garrbet hsara*”, persuna li tippretendi li hi parti offiza ai termini tal-Kodici Kriminali trid tipprova li gie lez xi interess taghha tutelat bil-ligi li tistabilixxi r-reat. Din il-Qorti ma tistax logikament tara kif il-persuna li tkun garrbet hsara konsegwenza tar-reat u l-persuna li l-interess legalment tutelat taghha jkun gie lez konsegwenza tal-istess reat jistghu ikunu zewg persuni differenti minn xulxin.
25. Konsegwentement, fl-opinjoni konsiderata ta’ din il-Qorti ikun sempliciment sofizmu li wiehed jipprova jiddistingwi bejn id-definizzjoni ta’ “vittma” fil-Kapitolu 539 u l-kuncett ta’ parti offiza. Fil-fatt, **Antolisei** stess, fil-parti fuq citata, jibda biex jghid li “*Per soggetto passivo si intende la persona offesa dal reato in altre parole, la vittima del reato.*” Vittma tista’ tkun biss persuna li soffriet xi forma ta’ offiza jew lezjoni konsegwenza diretta tar-reat.
26. Il-Qorti issa trid tapplika dawn il-principji legali ghal kaz odjern. L-imputat jinsab mixli li halef il-falz quddiem il-Magistrat Inkwerenti fl-inkjesta Egrant dwar investigazzjonijiet u analizi maghmula mill-F.I.A.U. Id-delitt in kwistjoni huwa kontemplat fl-Artikolu 108(1) tal-Kodici Kriminali, u jigi kommess minn kull min, f’kaz iehor mhux imsemmi fl-Artikoli precedenti “*jahlef il-falz quddiem imhallel, magistrat jew quddiem ufficjal iehor li jkollu s-setgha jaghti l-gurament.*” Il-kazijiet imsemmijin f’dawk l-artikoli precedenti jikkonsisti f’dikjarazzjonijiet guramentati foloz maghmula minn xhieda, partijiet akkuzati jew periti f’kawza civili jew kriminali. Ix-xhieda in kwistjoni tal-imputat ma gietx moghtija f’kawza civili jew kriminali, izda giet moghtija f’inkjesta *in genere* – maghrufa bhala l-inkjesta Egrant.
27. Huwa opportun li f’dan l-istadju jigi analizzat l-iskop tal-inkjesta *in genere* u r-rwol tal-Magistrat Inkwerenti. Fis-sentenza **Il-Pulizija vs Jason Calleja** deciza fit- 3 ta’ Lulju

1997, il-Qorti tal-Appell Kriminali irritereniet li l-Magistrat Inkwerenti ma jagixxix bhala Qorti Istrutturja u lanqas ghandu l-funzjoni ta' Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Il-Magistrat Inkwerenti fil-kors ta' l-inkjesti jagixxi bhala magistrat *ut sic*. Il-Qorti tal-Appell Kriminali komplet tghid hekk:

“Certament huwa persuna intiza mill-Ligi stess bhala ta' importanza fundamentali fil-process tar-ricerka ghall-verita, izda l-Magistrat Inkwerenti m'ghandux il-funzjoni li jistabilixxi l-htija jew l-innocenza ta' xi persuna, indizzjata jew mhijiex

In linea generali, il-Magistrat Inkwerenti hu fdat lillu l-inkarigu li fil-kazijiet previsti mill-istess titolu jinvestiga ir-reat jew il-fatt rapportat lillu u/jew izomm access li l-ligi tipprevedi u fl-ahharnett jirredigi l-proces verbal, li l-Ligi stess tirregola u tattribwila valur probatorju. Dan kollu jiffirma parti integrali mill-process generali tar-ricerka tal-verita u jikkonsisti principalment fil-gbir u l-preservazzjoni ta' dawk il-provi kollha diretti u indiretti, li l-Magistrat jirnexxielu jidentifika bhala pertinenti ghall-grajja jew reat li jkun qed jinvestiga.

... .. Hi certament il-funzjoni tal-Magistrat Inkwerenti li jinvestiga okkorrendo permezz ta' esperti, ic-cirkostanzi kollha tal-kaz, u jipprova jasal ghal konkluzjoni dwar jekk verament sarx ir-reat u jekk hemmx provi tali li jippuntaw lejn xi hadd partikolari li jista' jigi investigat ulterjorment jew addirittura akkuzat. Certament m'hix il-funzjoni tal-Magistrat Inkwerenti li jiddeciedi li ghar-reat investigat minnu huwa certament jew probabbilment responsabbli xi hadd partikolari, ghax kif inghad huwa ma jagixxix qua Qorti, la ta' Istrutturja u inqas ta' Gudikatura.”

28. Dan ir-reat ta' gurament falz li bih hu mixli l-imputat huwa wiehed mir-reati kontra l-amministrazzjoni tal-gustizzja, u konsegwentement il-parti offiza principali dejjem gie konsidrat li kien l-istat. Fil-fatt fis-sentenza **Il-Pulizija vs Carmelo Zammit** deciza fl-14 ta' Marzu 1949 – li incidentalment kienet ukoll tittratta minn testimonjanza falza quddiem magistrat inkwerenti waqt inkjesta *in genere* - il-Qorti Kriminali¹⁹ irritereniet hekk:

“Gie rilevat mid-difiza li bid-dikjarazzjoni tieghu l-imputat ma ghamilx hsara.

¹⁹ Per Imhallel William Harding.

Ghal dina l-oggezzjoni jigi osservat mill-Qorti illi ghalkemm biex il-falz, bin-negazzjoni tal-veru jew bir-reticenza, jista' jigi imputat bhala delitt hemm b'zonn id-dannu, b'din il-kelma "dannu" wiehed ma ghandux jifhem id-dannu privat, imma l-offiza ghad-dritt pubbliku, konsistenti fid-disprezz tal-gustizzja, dimostrat u kommess minn min jixhed il-falz (ara Innamorati, "Sui delitti contra l'amministrazione della giustizia"). Ix-xhieda falza, kif josserva opportunament il-Crivellari, "comprende in se medesima l'estremo del danno" (Cod. Penale Interpret. art. 214). U l-Lucchini, fil-monografija "Del criterio per determinare la pena del falso testimonio nel giudizio penale" (Revista Penale Vol. X pag. 194), jghid gudizzjozament illi "il soggetto passivo del reato di falsa testimonianza non e l'accusato, non e la societa considerata nelle sue esigenze di repressione del delinquente, ma la societa in quanto e attaccata nel suo diritto di amministrare giustizia, nelle sua fede pubblica giudiziaria."

29. Pero kif sewwa jirrileva **Antolisei** jista' jkun hemm plurita ta' suggetti passivi ossia partijiet offizi stante li reat wiehed jista' jilledi jew tal-inqas jipperikola iktar minn interess wiehed li jkun tutelat mil-ligi. Ghalkemm id-dottrina mhux dejjem hija konkordi, fil-fehma konsiderata ta' din il-Qorti, il-fatt li r-reat kontemplat fl-Artikolu 108 tal-Kodici Kriminali huwa reat kontra l-amministrazzjoni tal-gustizzja ma jfissirx b'mod awtomatiku li n-norma kontenuta fl-Artikolu 108 tal-Kodici Kriminali ma tittutela ukoll b'mod sekondarju l-interess ta' persuna privata li jigi lez bil-gurament falz, - per eżempju ghax jittiehdu passi kriminali kontriha konsegwenza tal-gurament falz - u f'tali eventualita din il-persuna tkun tikkwalifika bhala parti offiza, appuntu ghax sofriet pregudizzju jew hsara kawza ta' dak il-gurament falz. Fil-fatt, kif fuq inghad, **Antolisei** huwa tal-istess opinjoni fil-kaz tar-reat ta' kalunnja, li huwa wkoll reat kontra l-amministrazzjoni tal-gustizzja.
30. Fil-kaz odjern, il-konjugi Muscat qed jippretendu li huma jikkwalifikaw bhala partijiet offizi f'dawn il-proceduri ghax dawn il-proceduri kriminali gew istitwiti kontra l-imputat fuq ordni tal-Magistrat Inkwerent li mexxa l-inkjesta Egrant, liema inkjesta infethet konsegwenza ta' kwerela li huma ghamlu lill-Pulizija, u ghalhekk huma ghandhom interess li jippartecipaw f'dak kollu li jirrigwarda l-inkjesta, sabiex jekk jistghu jaghtu kontribut jaghtuh. Din il-Qorti ma tistax taqbel ma' din is-sottomissjoni bla kwalifiki (ossia *blanket statement*) tal-konjugi Muscat. Meta magistrat ikun qed imexxi inkjesta *in genere* – anke jekk din tkun bdiet fuq kwerela ta' xi persuna partikolari – l-magistrat huwa

obbligat li jinvestiga u jippreserva l-provi mhux biss tar-reat li originarjament ikun gie allegat li gie kommess mill-kwerelanti, imma jekk waqt l-investigazzjoni jirrizultalu li jista' jkun gie kommess reat iehor li m'ghandu x'jaqsam xejn mar-reat originali li beda jinvestiga, huwa obligat li jinvestiga u jippreserva wkoll l-provi fil-konfront ta' dan it-tieni reat. Ghalhekk jekk per ezempju waqt it-tfittxija fl-ufficini tal-Bank Pilatus, il-Magistrat Inkwerenti sab borza ta' hagar prezzjuz mohbija li aktarx kienet gejja minn serq allura kien ikun id-dover tieghu li jippreserva wkoll il-provi fir-rigward ta' din is-sejba tal-hagar prezzjuz, minkejja l-fatt li r-reat ta' serq ta' dan il-hagar prezzjuz m'ghandu x'jaqsam xejn mal-lanzanzi fil-kwerela tal-konjugi Muscat. F'tali ipotesi, jekk eventwalment jittiehdu proceduri kriminali kontra terzi persuni fir-rigward tas-serqa tal-hagar prezzjuz, certament ma jistghax jinghad li l-konjugi Muscat ghandu jkollhom il-*locus standi* tal-partijiet offiza f'tali proceduri kriminali, imma hija l-persuna derubata li kien ikollha l-*locus standi* ta' parti offiza f'dawk il-proceduri kontra t-terzi persuni. Konsegwentement, huwa car li l-fatt wahdu li l-inkjesta Egrant infethet fuq talba tal-konjugi Muscat mhux sufficjenti sabiex jista' jinghad li huma ghandhom jikkwalifikaw bhala partijiet offizi f'kull proceduri kriminali naxxenti mill-provi preservati f'din l-inkjesta.

31. Il-konjugi Muscat issottomettew ukoll li huma ghandhom interess li jippartecipaw fil-proceduri ta' kull min ghen biex il-verita ma tohrogx waqt il-gbir tal-provi fl-inkjesta Egrant, jew ipprova jfixkel li dik il-verita tohrog fl-inkjesta. Kif gie rilevat fis-sentenza fuq citata **Il-Pulizija vs Carmelo Zammit**, ir-reat ta' gurament falz jikkostitwixxi offiza ghad-dritt pubbliku, u bl-istess argument, is-socjeta kollha Maltija ghandha interess f'dawn il-proceduri, stante li jekk ghall-grazzja tal-argument biss l-imputat jinsab hati ta' gurament falz, ikun gie attackat id-dritt tas-socjeta Maltija li tamministra l-gustizzja. Pero dan certament ma jfissirx li kull membru tas-socjeta Maltija jista' jitlob lil din il-Qorti sabiex ikun parti f'dawn il-proceduri bhala parti offiza. F'dan ir-rigward, is-sitwazzjoni tal-konjugi Muscat mhix differenti minn dik tal-bqija tal-membri tas-socjeta Maltija, u konsegwentement anke din is-sottomissjoni taghom hija legalment infondata.
32. Kif qal **Antolisei** fuq citat, sabiex il-konjugi Muscat jikkwalifikaw bhala partijiet offizi ghal fini ta' dawn il-proceduri, huma jridu juru lil din il-Qorti mhux biss li ghandhom interess f'dawn il-proceduri izda wkoll li dak li allega fix-xhieda tieghu l-imputat rigward it-transazzjoni li saret lis-socjeta Buttardi – jekk ghall-grazzja tal-argument biss huwa falz –

ikkagunalhom xi forma ta' hsara jew pregudizzju. Dan huwa dak li precizament naqsu li juru jew tal-inqas jispegaw il-konjugi Muscat f'dawn il-proceduri. Huma ma ghamlu l-ebda allegazzjoni, wisq inqas urew lil din il-Qorti li dak li xehed l-imputat fir-rigward tas-socjeta Buttardi – *dato ma non concesso* f'dan l-istadju li huwa falz - ikkagunalhom xi lezjoni tal-interessi taghhom tutelati mil-ligi, jew almenu li kellu l-potenzjalita li jikkagunalhom tali lezjoni.

33. Fit-trattazzjoni orali, l-abbli difensur tal-konjugi Muscat issottometta li l-ligi stess titkellem fuq “interest” stante li l-Artikolu 410(4) tal-Kodici Kriminali jippreskrivi illi “... *parti offiza li jkollha interest li tkun prezenti matul proceduri maghmulin mill-Pulizija jkollha l-jedd*”²⁰ Fl-ewwel lok, il-Qorti tirrileva li mid-dicitura tal-ligi huwa car li hija biss “parti offiza” li ghandha dan il-jedd. Kieku ma kienx hekk, il-legislatur kien jghid “*parti li jkollha interest*” Kif diga intqal persuna tikkwalifika li hi parti offiza jekk tkun soffriet xi forma ta' hsara kawza diretta tar-reat. Il-ligi tghid “*parti offiza li jkollha interest tkun prezenti matul proceduri maghmulin mill-Pulizija*” ghas-semplici raguni li jigri ta' sekwit li parti offiza ghal xi raguni jew ohra ma jkollhix interest li tkun prezenti matul il-proceduri kriminali, ghax per ezempju tkun hafret lill-imputat ghall-offiza li sofriet, jew ghax tkun diga thallset tad-dannu li sofriet kawza tar-reat, qabel ma jinbdeu il-proceduri kriminali. Ghaldaqstant, certament ma jistghax jinghad li kull parti offiza necessarjament dejjem ikollha interest tkun prezenti matul il-proceduri. Konsegwentement, din is-sottomissjoni tal-konjugi Muscat hija legalment infondata.
34. Kif diga inghad, il-konjugi Muscat bl-ebda mod ma spjegaw lil din il-Qorti kif ix-xhieda tal-imputat – jekk ghall-grazzja tal-argument biss kienet falza – setghet b'xi mod timplikahom jew b'xi mod iehor taghmlilhom xi forma ta' hsara. Kif diga inghad, fit-trattazzjoni orali, l-abbli difensur tal-konjugi Muscat issottometta li huma “*kjarament ghandhom kull interest li dak kollu li jirrigwarda l-inkjesta as such ikunu partecipi fih biex jekk jistghu, mhux bil-fors, imma jekk jistghu jaghtu kontribut jaghtuh. U jekk hemm xi affarijiet li jikkoncernawhom lilhom ovvjament ikunu f'qaghda li jirribattuhom ukoll.*”²¹ (sottolinear ta' din il-Qorti). Dan il-kliem jista' jfisser biss li l-konjugi Muscat lanqas m'huma certi li l-meritu ta' dawn il-proceduri jinkludi kwistjonijiet li jikkoncernaw lilhom, u allura wisq inqas huma certi li jinkludi kwistjonijiet li ikkagunawhom, jew tal-

²⁰ Ara fol. 132 tal-process.

²¹ Ara fol. 129 tal-process.

inqas setghu ikkagunawlhom, hsara. La darba l-konjugi Muscat naqsu li juru lil din il-Qorti kif ix-xhieda tal-imputat fl-inkjesta Egrant – jekk għall-argument biss hija falza - gie lez xi interess tagħhom tutelat bil-ligi, huma ma jistghux jigu ikkonsidrati bhala partijiet offiżi għal finijiet kollha ta' dawn il-proceduri kriminali.

35. In vista tal-konsiderazzjonijiet fuq esposti, il-Qorti m'hix se tinoltra ruhha fis-sottomissjonijiet l-oħra magħmula mid-difiza – li ma gewx indirizzati f'dawn il-konsiderazzjonijiet - għalfejn il-konjugi Muscat m'għandhomx jigu ammessi bhala partijiet offiżi f'dawn il-proceduri.

Konkluzjoni

36. Għal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti qieghda tichad it-talba ta' Dottor Joseph Muscat u ta' Michelle Muscat fin-nota tagħhom tal-11 ta' Novembru 2020 sabiex jigu ammessi bhala partijiet offiżi f'dawn il-proceduri ai termini tal-Artikolu 410(5) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

37. Il-Qorti tordna l-prosegwiment tal-kawza skond il-ligi.

Magistrat

Doreen Pickard

Deputat Registratur